

Stockholm den 16 november 2020

Svea hovrätt
Box 2290
103 17 Stockholm

**Mål nr T 12390-20, Ali Omumi ./ Statens genom
Justitiekanslern, angående skadestånd**

Ali Omumi kompletterar härmed sitt tidigare ingivna överklagande enligt följande. Denna skrift ersätter det tidigare ingivna överklagandet (aktbilaga 1).

1 YRKANDEN

- 1.1 Ali Omumi yrkar att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, ska förplikta staten att betala i första hand 594 904 kr och i andra hand 376 705 kr till honom tillsammans med ränta på beloppen enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess att betalning sker.
- 1.2 Vidare yrkar Ali Omumi att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, ska dels befria Ali Omumi från skyldigheten att ersätta staten för dess rättegångskostnader i tingsrätten, dels förplikta staten att ersätta Ali Omumi för hans rättegångskostnader där.
- 1.3 Ali Omumi yrkar ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten med ett belopp som kommer att anges senare.

2 GRUNDER FÖR ÖVERKLAGANDET

- 2.1 Tingsrätten har felaktigt kommit fram till att varken migrationsdomstolen eller Migrationsverket har ådragit staten

skadeståndsansvar enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). Tingsrätten har inte bemött Ali Omumis huvudsakliga invändningar mot migrationsdomstolens respektive Migrationsverkets rättstillämpning.

- 2.2 Tingsrätten har för det första felaktigt bedömt att migrationsdomstolen haft fog för att utvisa Ali Omumi. Tingsrätten har inte uttryckligen beaktat och bemött Ali Omumis påstående om att det saknas rättsligt stöd för att lägga brister hos en tidigare arbetsgivare till grund för ett utvisningsbeslut, samt att en sådan rättstillämpning undergräver de så kallade omställningsreglerna i utlänningslagen, som ger en utländsk arbetstagare rätt att byta arbetsgivare. Tingsrätten har vidare underlåtit att uttryckligen beakta och bemöta Ali Omumis påstående om att utvisningen av honom har skett i strid med skyddsändamålen bakom reglerna i 6 och 7 kap. utlänningslagen (2005:716), som är att motverka missbruk eller utnyttjande av utländsk arbetskraft. Staten har i målet inte ens påstått att det förekommit missbruk eller utnyttjande av utländsk arbetskraft i Ali Omumis fall.
- 2.3 Tingsrätten har för det andra gjort en felaktig värdering av Ali Omumis bevisning om Migrationsverkets praxis som innebar att myndigheten under vissa förhållanden behandlade nya ansökningar om arbetstillstånd som förlängningsansökningar (sexmånadersregeln). Den framlagda bevisningen visar att det har funnits en sådan praxis hos Migrationsverket.
- 2.4 Tingsrätten har slutligen felaktigt bedömt att Migrationsverkets skäl för att behandla Ali Omumis nya ansökan om arbetstillstånd som en förlängningsansökan har varit godtagbara. Det är en grundläggande förvaltningsrättslig princip att en ansökan som lämnats in efter ett lagakraftvunnet och verkställt beslut ska bedömas som en ny

ansökan och inte som ett överklagande av det tidigare beslutet eller en ”förlängningsansökan”. Tingsrätten har underlåtit att göra en prövning av hållbarheten av de skäl som Migrationsverket anfört och har inte bemött Ali Omumis påstående om att myndigheten saknat rättsligt stöd för beslutet.

- 2.5 På grund av de skäl som angetts ovan ska hovrätten ändra tingsrättens dom och förplikta staten att betala den begärda ersättningen till Ali Omumi.

3 UTVECKLING AV GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET

3.1 Tingsrätten har felaktigt bedömt att migrationsdomstolen haft fog för att utvisa Ali Omumi

- 3.1.1 Det första fel som tingsrätten har gjort i sin dom är att den har bedömt att migrationsdomstolens beslut att utvisa Ali Omumi haft fog för sig. Tingsrätten har i denna del inte ens bemött Ali Omumis två huvudsakliga invändningar mot migrationsdomstolens rättstillämpning: att den undergrävt hans rätt att byta arbetsgivare samt att den inte tagit hänsyn till skyddsändamålen bakom reglerna.

- 3.1.2 Tingsrätten har *för det första* kommit fram till att det var rätt att utvisa Ali Omumi för att det förekommit vissa brister i anställningsvillkoren hos hans *förrförra* arbetsgivare Itineon. Ali Omumi vidhåller sin uppfattning att det saknas rättsligt stöd för att låta brister hos en tidigare arbetsgivare ligga till grund för ett utvisningsbeslut.

- 3.1.3 Tingsrätten har vid sin bedömning inte bemött Ali Omumis främsta invändning mot migrationsdomstolens rättstillämpning, nämligen att den undergräver den rätt att byta arbetsgivare som följer av de så kallade omställningsreglerna i utlänningslagen.

- 3.1.4 Att arbetskraftsinvandrare har en rätt att under vissa förutsättningar byta arbetsgivare när det förekommit brister i anställningsvillkoren framgår av de så kallade omställningsreglerna i 7 kap. 3 § första stycket 2 samt 7 kap. 7 e § andra stycket utlänningslagen.
- 3.1.5 Omställningsreglerna har tillkommit i syfte att motverka ett för starkt beroendeförhållande mellan arbetstagaren och en viss arbetsgivare (se prop. 2007/08:147 s. 30 f. och prop. 2013/14:227 s. 22 f.). Enligt 7 kap. 7 e § andra stycket utlänningslagen har en utlänning vars anställning upphört sedan utlänningen underrättats om att en utredning om återkallelse enligt första stycket har inletts, men innan beslut om återkallelse fattats, fyra månader på sig att söka en ny anställning och arbetstillstånd utan att uppehållstillståndet återkallas.
- 3.1.6 Bestämmelsens innebörd är att återkallelse av uppehållstillståndet inte ska ske, trots att det förekommit brister i anställningsvillkoren hos en tidigare arbetsgivare, om utlänningen inom viss tid efter att anställningen upphört fått en ny anställning som uppfyller kraven i utlänningslagen. Utlänningen har alltså en rätt att under vissa förutsättningar byta arbetsgivare. Skälet till att anställningen upphört saknar enligt förarbetena betydelse (se prop. 2013/14:227 s. 22 f.).
- 3.1.7 Ali Omumi har utnyttjat sin rätt att byta arbetsgivare och eftersom den för förlängningsansökan aktuella anställningen på ABB uppfyllde villkoren för arbetstillstånd i 6 kap. 2 § utlänningslagen, borde han ha beviljats ett förlängt uppehålls- och arbetstillstånd.
- 3.1.8 Konsekvensen av migrationsdomstolens rättstillämpning – att ändå utvisa Ali Omumi för brister i anställningsvillkoren hos hans tidigare arbetsgivare – är att omställningsreglerna undergrävs och i praktiken blir verkningslösa, vilket också har konstaterats i flera

lagstiftningsärenden (se SOU 2016:91 s. 123 f. vari konstaterats att en praxis ”med ofrånkomliga beslut om avslag och återkallelse [kan] medföra att den s.k. omställningsperioden blir verkningslös” samt Ds 2017:64 s. 31 vari konstateras att en ”sådan ordning skulle undergräva motiven bakom de s.k. omställningsreglerna och leda till att enskilda arbetskraftsinvandrare drabbas orimligt hårt”).

- 3.1.9 I sina skäl berör tingsrätten överhuvudtaget inte relevansen av omställningsreglerna. Hade tingsrätten beaktat att Ali Omumi enligt 7 kap. 7 e § andra stycket utlänningslagen har en rätt att byta arbetsgivare, hade domstolen funnit att det var fel av migrationsdomstolen att utvisa honom.
- 3.1.10 Tingsrätten har *för det andra* kommit fram till att det var rätt att utvisa Ali Omumi trots att staten inte ens påstått att hans förrföra arbetsgivare Itineon utnyttjat Ali Omumi eller missbrukat reglerna om arbetskraftsinvandring. Beslutet att avslå Ali Omumis ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd står därför i strid med skyddsändamålen bakom reglerna i 6 kap. och 7 kap. utlänningslagen.
- 3.1.11 Precis som tingsrätten redogör för i sina domskäl har kravet i 6 kap. 2 § utlänningslagen på att anställningsvillkoren inte får vara sämre än vad som gäller för arbetstagare bosatta i Sverige tillkommit för att motverka missbruk av reglerna och utnyttjande av utländsk arbetskraft.
- 3.1.12 Ali Omumi vidhåller vad han anfört om att det inte finns någonting som talar för att hans första arbetsgivare, Itineon, missbrukat reglerna eller på annat sätt utnyttjat honom. Ali Omumi har vid tingsrätten lagt fram bevisning som visar att bristerna i försäkringsskyddet hos Itineon berodde på ett misstag, att Itineon

uppmärksammade bristerna innan Ali Omumis anställning upphörde samt att Itineon försökte åtgärda bristerna självmant innan Migrationsverket hade uppmärksammat dem (se tingsrättens aktbilagor 47–49).

3.1.13 Genom den framlagda bevisningen anser Ali Omumi att han har visat att samtliga av hans anställningsförhållanden i Sverige varit seriösa och att bristerna hos den tidigare arbetsgivaren berott på ett misstag. Av tingsrättens domskäl går det dock inte att utläsa hur domstolen värderat denna bevisning och det framgår inte heller av vilka skäl tingsrätten bedömt att migrationsdomstolens rättstillämpning varit förenlig med ändamålen bakom regelverket. Ali Omumi vidhåller sin uppfattning att utvisningen av honom inte på något sätt tjänade syftet att motverka missbruk eller utnyttjande av utländsk arbetskraft. Utvisningen av Ali Omumi har därmed skett i strid med ändamålen bakom regelverket.

3.1.14 Konsekvensen av att tingsrätten har underlåtit att beakta dessa två omständigheter som Ali Omumi fört fram som sina huvudargument mot rättstillämpningen, är att domstolen felaktigt kommit fram till att migrationsdomstolen haft fog för att utvisa honom.

3.2 Tingsrätten har felaktigt värderat bevisningen angående Migrationsverkets informella praxis (sexmånadersregeln)

3.2.1 Det andra fel som tingsrätten har gjort är att den har bedömt att Ali Omumi inte har visat att det funnits en informell praxis hos Migrationsverket, den så kallade ”sexmånadersregeln”. Ali Omumi anser att tingsrätten har gjort en felaktig värdering av bevisningen i denna del. Skälen för det är följande.

- 3.2.2 Dels har tingsrätten fäst vikt vid att bedömningen av om en ansökan är att anse som en ny ansökan eller som en förlängningsansökan hade skiljt sig åt i underrätterna vilket enligt tingsrätten ”talar emot att det fanns en informell praxis hos Migrationsverket”. Huruvida migrationsdomstolarna upprätthållit Migrationsverkets praxis eller inte saknar enligt Ali Omumi betydelse för frågan om det funnits en informell praxis hos myndigheten.
- 3.2.3 Dels har tingsrätten fäst avseende vid att det funnits ett rättsligt ställningstagande från Migrationsverket och då hänvisat till SR 53/2016 (tingsrättens aktbilaga 28). Ali Omumi anser inte att ställningstagandet har någon betydelse för den aktuella frågan. Under rubriken ”avgränsning” i ställningstagandet anges uttryckligen att det inte tar sikte på en situation som den i Ali Omumis fall, då det finns ett gällande lagakraftvunnet beslut om utvisning.
- 3.2.4 Ali Omumi vill härvid även klargöra att hans påstående gäller att det funnits just en *informell* praxis hos Migrationsverket som innebar att myndigheten behandlade nya ansökningar som förlängningsansökningar, om de gjorts inom sex månader från utlänningens utresa efter ett tidigare utvisningsbeslut. Det är således ostridigt att myndighetens praxis inte framgår direkt av något rättsligt ställningstagande.
- 3.2.5 Sammantaget finns det flera oklarheter avseende tingsrättens bevisvärdering, som inte framstår som övertygande.
- 3.2.6 Tingsrätten borde ha fäst större vikt vid det stora antalet mål från migrationsdomstolarna som såväl Ali Omumi som staten har åberopat i målet (se tingsrättens aktbilagor 15 och 31–37).

- 3.2.7 I samtliga dessa fall (utom ett där Migrationsverket till nackdel för den enskilde bedömde att det som av sökanden benämnts som en ”förlängningsansökan” i stället skulle behandlas som en ”ny ansökan”, se tingsrättens aktbilaga 36) har det som av de sökande benämnts som en ”ny ansökan” av Migrationsverket istället behandlats som förlängningsansökningar, vilket talar för att det funnits en praxis med sådan innebörd hos myndigheten.
- 3.2.8 Tingsrätten borde även ha fäst större vikt vid den mailkonversation mellan Ali Omumis tidigare ombud och en ██████████ på arbetstillståndsenheten vid Migrationsverket, som Ali Omumi åberopat (se tingsrättens aktbilaga 50). I mailkonversationen bekräftar ██████████ uttryckligen att sexmånadersregeln har funnits och tillämpats av Migrationsverket.
- 3.2.9 Om tingsrätten hade gjort en korrekt bevisvärdering hade den kommit fram till att Ali Omumi visat att det fanns en informell praxis hos Migrationsverket som innebar att myndigheten behandlade nya ansökningar som förlängningsansökningar om de gjorts inom sex månader från utlänningens utresa efter ett tidigare utvisningsbeslut.
- 3.2.10 Att det förekommit en sådan praxis har enligt Ali Omumi betydelse för frågan om Migrationsverket ådragit staten skadeståndsansvar för fel eller försummelse vid myndighetsutövning, eftersom myndigheten – innan den fattade beslut i Ali Omumis fall – upprepade gånger hade fått besked från migrationsdomstolarna om att rättstillämpningen var felaktig.

3.3 Tingsrätten har felaktigt bedömt att Migrationsverkets skäl för att behandla Ali Omumis nya ansökan som en förlängningsansökan varit godtagbara

- 3.3.1 Det tredje fel som tingsrätten har gjort är att den ansett att Migrationsverkets skäl för att behandla Ali Omumis nya ansökan om arbetstillstånd som en förlängningsansökan av ett upphört arbetstillstånd har varit godtagbara.
- 3.3.2 Tingsrätten har i sin dom endast kort konstaterat att Migrationsverket motiverat och redogjort för de skäl som låg till grund för beslutet. Tingsrätten har dock inte gjort någon närmare prövning av de skäl som anfördes av Migrationsverket. Av Högsta domstolens praxis följer att den helhetsbedömning av oäktsamhetsfrågan som krävs enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen erfordrar att domstolen prövar hållbarheten av de skäl som anförts, dvs. om myndigheten har resonerat på ett rimligt försvarbart sätt (se NJA 2013 s. 842, justitieråd Herres tillägg p. 12–13).
- 3.3.3 Om tingsrätten hade gjort en sådan prövning hade den kunnat konstatera att Migrationsverket inte anfört något rättsligt stöd för sin slutsats, utan motiverar beslutet att behandla Ali Omumis ansökan som en förlängningsansökan med att myndigheten ”anser” att en annan ordning ”vore orimlig” (se tingsrättens aktbilaga 10, s. 3 i Migrationsverkets beslut).
- 3.3.4 Enligt Ali Omumi är det uppenbart att Migrationsverket inte anfört godtagbara skäl för sin bedömning och han vidhåller att det var fel av myndigheten att behandla hans nya ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd som en förlängningsansökan. Skälen för det är följande.

- 3.3.5 Ali Omumi lämnade in sin nya ansökan efter att hans tidigare tillstånd hade löpt ut. Den nya ansökan gjordes från utlandet två månader i tiden efter det att Ali Omumi verkställt det lagakraftvunna utvisningsbeslut som följt av migrationsdomstolens avslag på hans tidigare förlängningsansökan. Vidare gällde den nya ansökan en annan arbetsgivare (ABB) än den som det tidigare arbetstillståndet avsåg (Itineon).
- 3.3.6 Särskilt med beaktande av att det tidigare ärendet var rättskraftigt avgjort – och att det därmed inte fanns något befintligt tillstånd att förlänga eller ett beslut att överklaga – är det uppenbart att det handlar om en ny ansökan. Av förvaltningsrättsliga principer följer dessutom att en inkommen ansökan som utgångspunkt ska bedömas på de grunder som sökanden gör gällande.
- 3.3.7 Under sådana förhållanden krävs det enligt Ali Omumi att Migrationsverket haft klart rättsligt stöd för att ändå behandla hans nya ansökan som en förlängningsansökan. Något sådant stöd finns emellertid varken i lag, förarbeten eller praxis. Tvärtom framgår det av såväl förarbeten som praxis att en ansökan, för att betraktas som en förlängningsansökan, måste lämnas in innan giltighetstiden för det tidigare tillståndet löpt ut (se prop. 2007/08:147 s. 29 och MIG 2013:13).
- 3.3.8 Beslutet att inte pröva Ali Omumis nya ansökan om arbetstillstånd var ingripande och fick stora konsekvenser för Ali Omumi som på grund av beslutet hindrades att återvända till Sverige och försattes i en situation som präglades av stor rättsosäkerhet. Eftersom Migrationsverket saknade rättsligt stöd för beslutet är det enligt Ali Omumi tydligt att rättstillämpningen inneburit fel eller försummelse. Detta gäller särskilt eftersom myndigheten – innan den fattade beslut

i Ali Omumis fall – gång på gång hade fått besked från migrationsdomstolarna att sexmånadersregeln saknade fog.

3.3.9 Slutligen vill Ali Omumi invända mot tingsrättens beskrivning av att bedömningen av Migrationsverkets sexmånadersregel hade skiljt sig åt i underrätterna.

3.3.10 I det aktuella målet har såväl Ali Omumi som staten åberopat avgöranden från migrationsdomstolarna som bevisning (se tingsrättens aktbilagor 15 och 31–37). Av de tolv avgöranden som är hänförliga till tiden före Migrationsverkets beslut i Ali Omumis fall, är det endast ett fall där domstolen bedömt att myndigheten haft fog för att behandla en ansökan som en förlängningsansökan (se tingsrättens aktbilaga 31).

4 SKÄLEN FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

4.1 Det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till

4.1.1 Av de skäl som anförts ovan finns det anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till. Sammanfattningsvis har tingsrätten gjort följande felaktiga bedömningar.

4.1.2 Tingsrätten har för det första felaktigt bedömt att migrationsdomstolen haft fog för att utvisa Ali Omumi. Tingsrätten har för det andra gjort en felaktig värdering av Ali Omumis bevisning om Migrationsverkets praxis. Tingsrätten har slutligen felaktigt bedömt att Migrationsverkets skäl för att behandla Ali Omumis nya ansökan om arbetstillstånd som en förlängningsansökan har varit godtagbara.

4.2 Det går inte att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till

- 4.2.1 Av de skäl som anförts ovan går det inte att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till utan att hovrätten meddelar prövningstillstånd. Sammanfattningsvis framgår det inte hur tingsrätten har gjort följande bedömningar.
- 4.2.2 För det första har tingsrätten inte uttryckligen bemött Ali Omumis argument om att det saknas rättsligt stöd för att låta brister hos en tidigare arbetsgivare ligga till grund för ett utvisningsbeslut samt att en sådan rättstillämpning undergräver omställningsreglerna. I tingsrättens domskäl berörs överhuvudtaget inte omställningsreglerna. Det är därför oklart hur tingsrätten har bedömt relevansen av Ali Omumis rätt att byta arbetsgivare.
- 4.2.3 För det andra har tingsrätten inte bemött Ali Omumis påstående om att utvisningen av honom har skett i strid med ändamålen bakom reglerna i 6 och 7 kap. utlänningslagen eftersom utvisningen inte på något sätt tjänade syftet att motverka missbruk eller utnyttjande av utländsk arbetskraft. Den bevisning som Ali Omumi lade fram vid tingsrätten till stöd för att samtliga av hans anställningsförhållanden i Sverige har varit seriösa berörs inte av tingsrätten. Det är därför oklart hur domstolen värderat denna bevisning och det framgår inte heller av vilka skäl tingsrätten bedömt att rättstillämpningen varit förenlig med ändamålen bakom regelverket.
- 4.2.4 För det tredje har tingsrätten underlåtit att göra en prövning av hållbarheten av de skäl som Migrationsverket anført för att behandla Ali Omumis nya ansökan om arbetstillstånd som en förlängningsansökan. Av tingsrättens domskäl framgår inte varför

domstolen funnit att Migrationsverkets bedömning har varit godtagbar.

4.3 Det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt

4.3.1 Den praxis som finns rörande gränserna för statens skadeståndsskyldighet vid felaktig rättstillämpning är relativt begränsad. Det är därför av vikt för ledningen av rättstillämpningen att Ali Omumis överklagande prövas av högre rätt.

5 BEVISNING

5.1 Ali Omumi åberopar samma bevisning i hovrätten som han gjorde i tingsrätten (se tingsrättens aktbilaga 53).

5.2 Förhöret med Ali Omumi kan läggas fram genom uppspelning av ljud- och bildupptagningen av förhöret i tingsrätten.

Som ovan,

Alexandra Loyd

Erik Scherstén